وسيلة النجاة

سلیمان چلبی حضرتلرینك مشهور آفاق اولان مولد نبی منظومه‌لری
حقنده تدقیقات تاریخیه و مطالعات ذوقیه‌یی حاوی بر رساله‌در

محرری

عثمان زاده

حسین وصاف

درسعادت — نجم استقبال مطبعه‌سی

۱۳۲۹

نجم استقبال مطبعه‌سی
استانبول : ابوالسعود جاده‌سی نومرو ۲۷

بسم الله تيمناً بذكره الجليل [*]

نام پاك محمدی ، تشنیف آذان اهل ایمان ایتدکجه مشتاقان جمال احمدی حیات جاودانی بولور . بر وجود اقدس که روح موجوداتدر، موجودات او وجود اقدس ایله قائمدر .

« نفی عدمه وجودی علّت   موجوده وجودی محض رحمت »

یاحق ، بزی « روح الحق » دن دور ایتمه . .

تابشگاه حب الهی اولان بر وجود اعظم ، بر نور مجسم که عشقیله کریان کوزلر منظور خدادر .

شوقیله وقف انین اولان قلبلر جلوه که نورهدادر .

یامنور النور ، بزی نور چشممزدن مهجور ایتمه . .

فردوس برین ، عشق اجمل الناس ایله منور اولان جناب صفا آیندر .

جحیم ، محبت روح المحبه دن محروم اولان قلب ظلمت آگیندر .

یاودود ، بزی صفای عشقله دلسیر ایله . .

حرّ کامل ، سلطان انبیایه اسیر اولان مرد عاقلدر .

اسیر حقیر ، باب سید الکونیندن فكّ رقبه ایدن شخص غافلدر .

یامالك ، بزی « سلطان سریرلی مع الله » ه ابدیاً اسیر ایله .

« ای مطلع آفتاب خلقت   ذاتکله بیلندی سرّ وحدت »

« ظلمتده قالیردی یکسر ، اشیا   الله ، سنی ایتمسیدی اسرا »

---

[*] رجال ملکیه آره سنده ذوق و عرفانیله ممتاز وقدرت قلمیه سیله سرافراز اولان ابن الامین محمود کمال بك افندی برادر محترمك غایت عاشقانه یازلمش اولان شو تقریظ بلیغلرینی سرنامهٔ مباهات اتخاذ ایتدم .

نواسنه افاضهٔ روح ایتمشدرکه اوفیض فتوح، هرقلبه، او آلهی نوا، هرقلمه نصیب اولماز .

قبول عامه‌یه مظهریت ، نه‌بیوك نعمتدر . اومنظومهٔ مبجله ، بش عصردنبری ممالك اسلامیه‌نك هرجهتنده ملیونلرله مؤمنین طرفندن کمال عشق وشوق‌ایله اوقونیور . روح ناظمه اتحاف فاتحه اولنیور. نه‌بیوك مظهریت ، نه‌بیوك نعمت .

بش‌یوز سنه‌دنبری بش یوز شاعر، منقبهٔ ولادته دائر برمنظومهٔ بدیعه یازدیلر . بوشاعرلرك اکثری ، شاعریتجه احتمال که سلیمان چلبی مرحومه فائقدر . فقط هانکیسنك اثری صفیّ مشارالیهك منظومه‌سی درجه‌سی رغبت اهل‌ایمانه نائل اولدی .

شاعریت بشقه ، مظهریت ینه بشقه‌در لسان حال، لسان قال ایله قابل قیاس دکلدر . اوعاشق صادق — محصول عشق اولان — اثر مقبولنی « وسیلة‌النجاة » عداایتمکده هروجهله حقلیدر. بوحق ، هرمسلم تسلیم ایدر . تقدیر حقیرانه‌مه کوره منظومهٔ شریفه ، ادعیهٔ مأثوره‌دن معدوددر .

« ماراه المؤمنون حسناً فهو عندالله حسن »

یا حسین ، سنی تکریم ایدرمکه مقبول سیّدالانبیاسك
یا وصاف ، سنی تبریك ایدرمکه وصاف اصفیاسك
عشق محمدی، قلب پاککه اساله‌ٔ نور فیوض ایتدکجه ذکر وفکرك
خدا ، انیس روحك « مصطفی » اولیور .

« چشم ژنك آلوده‌یه ایتمز تجلّی برزمان »
« نور پاك عشق آنجق دیدهٔ بینا آرار »

سرّ اعلاسنه مظهر ، بر مرد عالی نظر اولدیغنی آثار مبرورهٔ اثبات ایدیور . ازجمله بو رسالهٔ مبارکه ذخر آخرت ، بزه برتحفهٔ گرانقیمتدرکه «کمال» حقیر ایچون تبریك وتشکردن بشقه سویلیه‌جك سوز یوقدر .

« فیض خدا یاورك اولسون سنك »
« نور هدی رهبرك اولسون سنك » ،

ـــ ١٠ ذی الحجه ١٣٢٨ ابن الامین
محمود کمال

افاده

بعد اداء ماوجب علینا :

گچن سنه مولد شریف حقنده بالمناسبه صراط مستقیم جریدهٔ اسبوعیه‌سنده برقاچ مقالهم مندرج ایدی . بروسه مبعوثی عرفای عصردن بروسه‌لی طاهر بك افندی ایله بر کون اثنای صحبتده بو مقاله‌لرك بعض علاوات ومطالعات درجیله بر رساله صورتنده نشری مستلزم فوائد اوله‌جغنی عاجزلرینه اخطار وکندی تدقیقاتلرینه دائر بعض معلومات دخی اعطا بیورمالری اوزرینه بوتکلیفلرینی مع الممنونیه قبول ایلدم . مولد شریف منظومهٔ مرغوبه‌سنك بعض قیمت ناشناسان طرفندن تحریفنه جرأت اولنمشدرکه بوکا نظر جواز ایله باقیله‌ماز . انك ایچون منظومهٔ مقبوله‌نك قیمت معنویه‌سندن بشقه تاریخ ادبیات عثمانیه نقطهٔ نظرنجه بر قیمت مخصوصه‌سی اولدیغندن بوحقایقی تبییناً علی قدر الاستطاعه برقاچ سوز

او شرف ورغبتی انجق او ناظم محترم قازاندی. خرابات مقدمه‌سنده بو منظومهٔ عاشقانه حقنده :

درتیوز سنه‌دنبرو افاضل
بر سوز دیمدی اکا مماثل
تنظیرینه‌چوق‌چالشدی‌یاران
قالدی ینه مثل بکر قرأن

محرردرکه حقیقته بحق ترجماندر . سلیمان چلبی‌نك مظهریت واقعه‌سی کندینه خاص برتجلّی اثریدر. آنك منظومه‌سنی تنظیره‌چالشمق عادتا کوشش بی فائده قبیلندندر .

مثلا امام بوصرینك قصیدهٔ برئه‌سی ، ابن فارضك قصیدهٔ تائیه‌سی، خاقانی‌نك حلیهٔ سعادت منظومه‌سی ، نابی دده‌نك معراجیه‌سی ، شیخ غالبك حسن وعشقی ، فضولینك لیلا و مجنونی نشاطی‌نك حلیهٔ انبیاسی

مصطفوی‌یی عارف، علم وعملده کامل‌اولان ذات اولدیغی‌ا کلاشیلیر وچلبی‌صلاح اعمال و صفت علم وکمال ایله متصف اولان ذوات کرامه اطلاق اولنورکه (مردالٓهی) معناسنه مستعملدر. عوام ناسك فرنکلره‌اطلاق ایتدکاری(چلبی) تعبیری ایسه بالطبع او معنادن بعیددر . بوچلبی شبهه یوق‌که (چلبیانی) دن محرف اولدیغی آثار اسلافده کورلمکده‌در . ایشته بوندن اکلاشیلیرکه اوللری (چلبی ، تعبیرز، ارباب علم ودانشه بر وصف اتخاذ اولنمش ؛ لامعی چلبی محمود چلبی و سائره کبی الیوم طرق علیه منسوب زمرهٔ متصوفینه (دده) تعبیر اولندیغی کبی سلیمان چلبی حضرتلرینه (سلیمان دده) دخی دینلمشدرکه حضرت امیره طریقهٔ منسوبیتی سببیله‌در

والحاصل حضرت ناظم مکرمی بعض ارباب علم ودانش (چلبی) و بعض ارباب تصوف (دده) دیه توصیف ایتمش اولدقلرندن اثار اسلافده حضرتك نامی کاه (سلیمان‌چلبی) کاه (سلیمان‌دده) دیه یاد اولنمشدر .

تنظیر اولنه‌میان آثار عالیه‌دندر . حضرات مشار الیهمك كندیلرینه مخصوص بر ذوق قلبیسی، برنشئهٔ قلمیه‌سی، برسانحهٔ برگزیده‌سی واردر.

سلیمان چلبی جدا عاشق رسولدر. فضیلت و معرفت ذاتیه‌سیله مشهوردر. نظم بدیعنده اوقدر اسرار و حقایق، اوقدر نكات و دقایق جمع ایتمشدركه انسان، نظر امعان ایله باقه‌جق اولورسه او عاشق صادق نبوینك عرفانه مفتون و وسعت تصویر و عظمت تخیله‌ده‌كی اقتدارینه حیران اولور . موضوعنك درجهٔ علویه‌سنی بیانده لسانك قاصر اولدیغی ازجمله:

« شش جهتدن اول منزه ذوالجلال »

« بی كم و كیف اكا كوستردی جمال »

بی حروف ولفظ وصوت اول پادشاه

(مصطفی) یه سویلدی بی اشتباه

ابیات لطیفه‌سنك طرز بیانده‌كی صنعت رقیقه طوغریسی حضرت ناظم محترمه مخصوصدر دینلوبیلیر .

سلیمان چلبی ، جنتمكان ییلدیرم بایزید خان زماننده یتشمشدر. لسان عثمانینك هنوز تشكل ایتدیكی بر زمانده منقبهٔ مبروكه‌یی نظمه موفق اولوشی ، حقیقةً خوارق موفقیاتندن معدود اوله‌بیلیر .

تاریخ ادبیات عثمانیه‌ده بو منظومه عاشق پاشا دیوانندن صكره ایكنجیلكی احراز ایدر . عاشق پاشا دیوانی حقنده بروسه‌لی طاهر بك افندی طرفندن «تورك درنكی» نام رساله‌ٔ موقوته‌نك برنجی نومروسنه یازیلان برمقاله‌ٔ مهمه مطالعه اولنورسه بو منظومه‌نك قیمتی او زمان بر قات دها تعین ایدر .

حضرت ناظم، شعرده عاشق پاشایه پیرو اولمشدر دینله‌بیلیر؛ شو حالده

منظومهٔ جلیله‌سنك قیمت تاریخیه‌سی دخی. واردركه آكا آخرك قلم قاریشدیرمه‌سی طوغریسی عفو اولنور قصورلردن دكلدر.

اقتدار شاعریت سلیمان چلبی‌یه بیوك پدری شیخ محمود مرحومدن انتقال ایتمشدر.

سلطان اورخان حضرتلرینك شهزاده‌سی «سلیمان» پاشا برامل علوی فاتحانه اوزرینه بر مقدار غزاة كرام ایله ایلك دفعه روم ایلی‌یه كچدكلری زمن شیخ محمود تهنیهٔ غزا نیتیله شهزادهٔ مشارالیهه كوندردیكی دعانامه‌یه:

ولایت كوستروب خلقه صویه سجاده صالمشسین
یقاسین روم ایلی‌نك دست تقوا ایله المشسین

بیتنی درج ایتمش واوزمانك شیوه‌سنه كوره الحق انشاد نظمه مقتدر اولدیغنی كوسترمشدر. كلدستهٔ ریاض عرفانده شویله یازیلیدر:

«سلیمان چلبی: سلیمان پاشا غازینك هم مشربی واحیاناً حلقهٔ بزمنه داخل اولوب مصاحبتیله شرف كسب ایدن همنام مؤدبی ایدی. بعده سلطان ییلدیرم خانك دیوان همایونلری امامی اولوب آستانهٔ حضرت امیره انتساب تامی اولمغین اشارت علیه‌لریله نیجه ایام جامع كبیرده مقتدای انام اولدی. كنه الاخبار صاحبی عالی‌دن منقولدركه لطیفی تذكره‌سنده مزبور الحاج عوض پاشا اولادندن عطایی‌نك برادریدر دیدیكی خطای فاحشدر. زیرا كه سلطان مراد دورنده اولمغله سنین متعدده‌یه توفیق مشكلدر دیمشدر»

حضرت ناظم بروسه‌ده زینت ساز عالم شهود اولمشدر. بروسه‌ده تحصیل معرفتله زمانك فضلاسی صره‌سنه كچمش و زهد وتقواده

ایلروکیتمشدر. صلاح حالی، فضل وعرفانی شایع اولنجه سلطان اورخانك اوغلی مشارالیه سلیمان پاشا کندینه یارجان ایتدی، حتی بو دلالتله ییلدیرم خانك شرف صحابت والتفاتنه بیله نائل اولدی، نهایت دیوان همایونه امام اولوب خیلی زمان بوخدمتده بولندی، خاقان مشارالیهك داماد محترملری عارف اسرار صمدانی . (سید محمد شمس الدین البخاری) قدس سره حضرتلرینك که امیر سلطان [١] نامیله معروف انامدر، بو صره‌ده شرف صحبت علیه‌لرینه نائل اوله‌رق برکات حسن نظر وتربیتی ایله پرورشیاب فیض وکمال وداخل زمرهٔ اهل حال اولمشلردر .

---

[١] امیر سلطان حضرتلری بخارادن مدینهٔ منوریه کلوب شرفواقع اولان باشارت پیغمبری اوزرینه بروسه‌یی تشریف بیورمشلردر بالاخره ییلدیرم بایزیدك کریمه‌سی خوندی سلطانی تزوج ایدوب حضرت پادشاهه خدمات معنویه‌ده دخی بولنمشلردر . حق عالیلرنده یازلمش برقاچ مناقبنامه واردرکه بریسی مطبوعدر .

امیر سلطان حضرتلری نوربخشیه طریقنك پیرثانیسیدر . پیر اول محمد نور بخشی البخاری حضرتلریدر بوطریق حقنده معلومات آلمق ایسته‌ین اخوانك فاتح کتبخانه‌سنده‌کی (تبیان الطرائق) نام مهم اثره مراجعت بیورمالری لازمدر.

امیر سلطان حضرتلرینك تربه‌لری پك معمور ومزیندر . حق عالیلرنده یازیلان مدحیه‌لرك برنده

ای عالم ولایته سلطان اولان امیر
وی ملك رومه رحمت رحمان اولان امیر

دیکرنده

بودر سلطان قطب تخت وتاج ملك استغنا
فروغ شورش عشقی سراسر طوتدی افلاکی

بیتلرینی کورمشدم

(انتقال امیر) ترکیبنك ناطق اولدیغی ٨٣٣ ده عالم بقایه رحلت بیوردیلر
(قدس الله سره)

ییلدیرم بایزید خانك ارتحالنده امیر سلطانك امرلریله بروسه‌ده اولو جامع شریفده آخر عمرلرینه قدر خدمت امامتی ایفا ایلمشدر .

حضرت ناظم حقنده ییلدیرمك اوغلی شهزاده سلیمان چلبینك پك بیوك التفاتلر کوستردیکی وحتی کندینه ندیم خاص ایتدیکی سجل عثمانینك اوچنجی جلدنده محرردر .

(راحت ارواح) ترکیبنك دلالتی وجهله سکز یوز یکرمی بش سنه‌سنده عزم عالم لاهوت ایلمشدر . کتاب عشق وجودلری بروسه‌ده چکرکه‌یه یقین بر محلده احضار اولنان محفظهٔ قبره قونولمشدر . قدس سره العزیز . کراراً زیارتلریله مشرف اولدیغمدن طولانی متشکرم قبر شریفلرینك اوزرنده دمیر پارمقلقدن برقبه واطرافنده شبکه اولوب مزار طاشنده شو عباره محکوکدر :

(منظومهٔ معتبرهٔ ولادت نبویه علیه السلام والتحیه مؤلفی سلیمان افندی حضرتلرینك مرقد متبرکیدر :

(علیه الرحمة والغفران روح پرفتوح عالیلرینه لله تعالی الفاتحه)

بالدر زاده تاریخنده سلسلهٔ نسب وطریقتلری بروجه آتی کوسترلمشدر .

سید محمد شمس الدین بخاری بن سید علی بن سید محمد بن سید حسین بن سید علی بن سید محمد بن سید المهدی ابن حسن العسکری ابن علی التقی بن محمد التقی بن علی ارضا بن موسی الکاظم بن جعفر الصادق بن محمد الباقر بن علی بن زین العابدین حضرت حسن (رضی الله عنهم)

شیخلری سید عیسی انك شیخی سید علی انك شیخی سید محمد انك شیخی حسنی حسین انك شیخی حسن انك شیخی محمد قائم المنتظر انك شیخی حسن العسکری انك شیخی علی هادی تقی انك شیخی محمد جوادنقی انك شیخی امام جعفر الصادق بعده محمد باقر بعده امام زین العابدین بعده امام حسن رضی الله .

[illegible]

اشبو كانى شهريكم شيرين ايدى
بيل (وسيلة النجاة) اولدى آدى

همسكز يوز اون ايكى‌ده تاريخى
بروسه‌ده اولدى تمام بواى اخى

حقه حمد ايله ثناى بى حساب
اولدى حق عونيله كامل بو كتاب

بيتلرى كورولور، روم ايلى و آناطولى‌ده كزديكم يرلرك اكثرنده كسيك باش داستانلرينى وفاتلر حقنده‌كى منظومه‌لرى اوقودقلرينى كوردم حالبوكه حضرت ناظمك اثرى مولد شريفه وحين ولادتده ظهور ايدن بعض احوال خارق العاده‌يه ومعراج كزينه دائردر حضرت نه يازمش ايسه مقبول پيغمبرى اولمش، شو حالده مولد شريف جمعيتنده موضوع جمعيته مخالف شيلر اوقومق اصلا متناسب دكلدر »

فى الحقيقه اويله‌در زيرا بشيوز سنه‌در آبادئ احترام امتده بولنان بو اثر كزينى بو وجهله تحريفه قالقشمق اثر جهل، اثر نادانيدر. بروسه‌لى رضا افندى مرحومك بوندن اون اوچ سنه اقدم نسخهٔ صحيحه‌سنى الده ايتديكندن بحث ايله نشر ايلديكى منظومه مطالعه اولنورسه الده بولنان نسخه‌لرك نه قدر ياكلش، نه‌قدر روحسز، نه قدر محرف اولديغى اكلاشيلير؛ افندى مرحوم بر حقيقت ميدانه قويمقده‌دركه ارباب اذعان و انصاف آنى تسليم ايدر :

منظومهٔ شريفه‌نك اصلنى تحريفاً نسخ مطبوعه‌ده تقديم وتأخير دخى وقوعه كتيرلمشدر . بريسى منظومه‌نك معراج فصلنك مبدأنده‌كى (كل بر واى عشق اودينه يانجى) بيتندن بدأ ايله (اريديلر اوّل كوكه بالاحترام)

بيتندن باشـلايوب بوندن صـكره اون برنجى بيت اولان (اول كيجه طورمدى جولان ايلدى) بيتنه قدر برى برينه متصل اون ايكى بيتك طاقيـله بو فصـلدن آلنوب (سوياشوركن جبرائيل ايله كلام) بيتيله باشلايان ايكنجى فصلك بشـنجى بيتى بولنان (چونكه قوسين كوروب كچدى اوته) بيتنك يانته نقل اولنمسـيدر بو حالده حضرت جبرائيلك مقام خاصلرى اولان سموات عالياتك فوقنده بولنـان سدرة المنتهى كويا تحت السما بولنمق و حضرت ناموس اكبرك (لودنوت انملة لاحترقت) قول شريفلرى ترجمه سى اولان « كركچم برذره دكاو ايلرو - يانارم باشدن اياغه اى اولو » بيتى موجبنجه مرافقتدن معذرتلرى (سدرة المنتهى) دن ايلرويه عائد اولميوبده كويا سمواتده عروجدن معذور اولدقلرينه شامل اولمق توهم اولنور. حالبوكه حقيقتى او يله دكلدر. بو تفريق و نقلى اختيار ايتملرينك سببى ايسه ايسـه بداهةً وارد اولوركه منظومهٔ مباركه نك اثناى قرائتنده توحيد حضرت بارى وبعض اوصـاف جناب پيغمبرى يه دائر اولان فصلر . تلاوتيله مجلس مولد شريف خيلى امتداد ايتمش اولديغى حالده قصهٔ معراجدن ده تيمناً برنبذه ياد وايراد ايدلمك استنلديكى واختصـار ايچون برنجى فصلى كچيلوب ده ايكنجيدن باشلانلديغى تقديرده اوليات معراج كزين واحوال سموات وملائكه فصل اولده قالديغندن فصل ثانيده آندنده بحث اولنمش اولمق ملاحظه سيله فصل اولك بو حقايقى بيان ايدن سالف الذكر اون ايكى بيتنى اورادن آلوب بورايه علاوه ايتدكلرى كوروليور. بركره دقت بيورلسون او بيتلر فصل ثانيده ماقبل ومابعديله كسب ارتباط ايتميور، صكره ده احاديث شريفه ايله ثابت برحقيقتى آلت اوست ايتمك جرأتكارلغنده بولنامش اوليوركه بو حالدن البته روح سرور كائناتك ده متأذى اوله جغنه شبهه ايتماميدر.

غزّی زاده شیخ عبداللطیف [١] افندی (قبله‌نمای کعبة‌العشاق) نام اثر مرغوبنده « صاحب ترجمه سلیمان چلبی‌نك کرامات علمیه‌و کونیه‌لرندن بحث اولندیغی کبی مقرّب حضرت نبوی اولدیغنه‌ده محض توفیق وفیض الهام ایله یازلمش اولان اثر دلپذیری برهاندر » دینلیور . نزد جلیل پیغمبریده مظهر قبول تام اولدیغنه ؛ عصرلردنبرو بونجه منظومه‌لره حق رجحانه مالك اولمسیله قناعت حاصل اولور .

سلیمان چلبی حضرتلرینك بومنظومهٔ مبارکه‌سی ازوقت ظرفنده شهر تگیر آفاق عالم اولوب هرطرفده تبرکاً اوقونمغه باشلانمش وخشنودیٔ جناب نبوی‌یی استجلابه وسیله اولمق امید شفاعتخواهانه‌سیله اختیار تکلفات اولنه گلمشدر . تاریخ لسان نقطهٔ نظرندن پك بیوك اهمیتی اولان بومنظومهٔ مقبوله‌نك علم وعرفان جهتندن‌ده آیریجه برقیمت عظیمه‌سی واردر . زیرا هر بیتی یا برآیت کریمه‌نك یاخود بر حدیث شریفك معناسنه اشارتدر معالیات افکار اوزرنده اویله رنکین ابیاته تصادف اولنورکه انسان مست اولور عظمت تخیلده حضرتك کوستردیکی اقتدار پك بیوکدر بعضاً اویله ابیات غامضه‌یه تصادف اولونورکه آنك مضامیننه تحقق وقوف آنجق کمال عرفانه موقوفدر . بوقاریده سویلندیکی وجهله بومنظومه سهل ممتنعدر هرکس قلمی النه آلیر آلماز همان مثلی یازیویررم ظن ایدر فقط یازیله‌مدیغی امثال عدیده‌سیله ثابتدر ارباب حقیقت معانیٔ

---

[١] تفسیر وحدیث وتصوفده صاحب کمال اولان بوذات عالی ١٢٤٧ تاریخنده بروسه‌ده ترك عالم ناسوت ایلمشدر مختصر ترجمهٔ حالیله اکثر ، آثاری بروسه‌لی طاهر بك افندینك (مشایخ عثمانیه‌دن سکز ذاتك تراجم احوالی اسمنده‌کی رساله‌لرنده مندرجدر .

[illegible]

[illegible] ([illegible]) [illegible] ١٨٠٨١ [illegible]

[illegible]

[illegible]

طاهربك افندينك بيان بيوردقلرينه كوره منظومهٔ شريفه بروجه آتى ارناودجه وبوشناقجه وروجه يه ترجمه اولنمشدر :

(ترجمهٔ مولود على لسان ارناوود) مترجمى اولكونلى حافظ على رضا افندى اولوب بواثر ١٢٩٥ ده طبع ايدلمشدر. بنقشيكلى حافظ صالح افندى طرفندن بوشناقجه يه ترجمه اولنه رق ١٣١١ ده اسكوبده باصلمشدر. روجه يه ترجمه قيلنمشدر. اخيراً كردجه وچركسجه يه دخى ترجمه اولنديغى خبر الدم. [١]

---

[١] بوراده بالمناسبه شمدى يه قدر مولد شريف حقنده يازيلان آثارك باشليجه لرينى ومؤلفلرينى ذكر ايتمك ايسترم :

دياربكرلى خواجه ابراهيم رأفت افنديك : (مولود جديد)

ادرنه مفتيسى مرحوم محمد فوزى افنديك : (مولود ومعراجيه)

ارضرومى عثمان سراج الدين افنديك : (مولود ومعراجيه)

شيخ شمسىٔ سيواسى حضرتلرينك : (رسالهٔ مولود النبى مع مولود المعنوى)

بكزاده مصطفى افندى

باليكسرلى قول اوغلى

بروسه لى كتابجى مصطفى افندى

بروسه لى عاكف افندى

كشفىٔ صاروخانى

ازميرلى حافظ احمد افندى (تخميس)

بروسه لى اشرف زاده نجيب افندى

قره سيلى حسن بحرى

مناسترلى رفعت بك

دارنده لى بقائى

آق شمس الدين زاده حمدالله چلبى

سلامى افندى

ایلك مولد شریف جمعیتی نه‌زمان تشكل ایتدی ؟

مولد شریف حقنده یازلمش اثبات المحسنات نام كتابه كوره مولد شریف جمعیتی تشكل ایلیوب‌ده ولادت جلیلهٔ جناب نبوی‌یی مصوّر منظومه‌یی احتفالات فائقه ایله اوقومق ، اوقوتمق عادت مستحسنه‌سی تاریخ هجرتك التیوز درت سنه‌سنده باشلامشدر. الك اول بویله برجمعیتی تشكیل ایدن موصلده افضل‌مظفرالدین نامنده برحكمداردر. اوزمانه‌قدر بویله برعادت‌یوق ایمش. اعاظم‌علمای اسلامیه‌دن ابن‌الجذری وابن‌حجر حضراتی بدعت حسنه اولمق اوزره قید واشعار ایتمشلردر . حتی بویله برمجلس تشكیل ایله نقدرتكلف اختیاراولنسه وتعظیمات وتكریمات اظهار ایدلسه ینه آزدر بیورمشلردر .

ابشته بوندن صكره بوعادت مستحسنه بین‌الاسلام شایع اولوب مكهٔ‌مكرمه ، مدینهٔ‌منوره ، وشامده و سائر بلاد اسلامیه‌ده عشاق محمدیه طرفلرندن غایت‌مؤثر اوله‌رق یازلمش‌ولادت جلیلهٔ احمدیه منقبتنامه‌لری اوقودلق وبووسیلهٔ‌جمیله ایله‌ده روحانیت مقدسهٔ رسالتپناهیدن استشفاع ایلك دأب دیرین صره‌سنه كچمشدر .

بوجمعیتدن یگانه مقصد تسلیم كردهٔ ارباب اذعان اولدیغی اوزره استحصال رضای‌الهی واستجلاب خشنودیٔ جناب مجیددر .

بوصورتله روحانیت‌سنیه‌یه توسل واظهار تعظیمات وتبجیلاتدن‌اجور جزیله وفوائد حسنه حاصل اوله‌جغنی علمای كرام فضل‌الهی‌یه استناداً اعلام ایتمشلردر .

مجلس مولدده در ذوق ونشاط
دل او مجلسده اولور غمدن بری

بعض اهل ضلالتك بو بابده‌كی قیل وقال بی ما لنه مقابل تألیف ایدلمش اولان (اثبات المحسنات لتلاوة مولد سید السادات) نام أثرده « بونلرك كرك ذوقدن كرك محبتدن محروم اولدقلری سوزلرندن استنباط اولونور، مولد شریف اوقوتمق واقعا بدعتدر. فقط بدعت حسنه‌در . الیوم عموم بلاد اسلامیه‌ده تعمم ایدن شو عادت مرغوبه‌یه قارشو سوز سویلمك روا دكلدر » دیه اوزون اوزادی‌یه دلائل واضحه بسط وتمهید اولنیور .

و (لاتجتمع امتی علی الضلالة) حدیث شریفی مقتضاسنجه بونده اجماع امت واقع اولدیغنه یقین واردر دینلیور ذاتاً سرور كائنات افندمز حضرتلرینه عشق ومحبتی اولان اهل ایمان البته بو عادت جلیله‌یی تبجیلدن كیرو طورمز .

سكا ای زیور وحدت سراخاق جهان عاشق
جهان عاشق، زمان عاشق، زمین و آسمان عاشق
فلك عاشق، ملك عاشق، بتون حور جنان عاشق
دكل ساده خلایق ، خالق كون ومكان عاشق

دولتمزك تشكلندن صكره خلفای عظام عثمانیه حضراتی بو عادت مقبوله اوزرینه هر سنه شهر ربیع الاولك اون ایكنجی كونی مدبدب بر آلای اجراسیله اركان دولت دخی حاضر بالمجلس اولدقلری حالده مولدی سلیمان چلبی حضرتلرینك منظومهٔ مباركه‌سنی احتفالات لایقه ایله اوقوتمغی اعتیاد ایلدیلر؛

اوزماندنبرو هرسنه اویوم مسعودده بوکوزل عادتك اجراسنه الحمدلله تعالی دوام اولنمقده‌در .

شهرمزك مرکز معلای خلافت اولمسی ملابسه‌سیله بوکونه مخصوص اوله‌رق تکریماً بش وقتده مواقع متعدده‌دن طوپلر آتیله‌رق یوم مسعودك شرف وشانی اعلا ایدیلیور بویوم مبارکده حضرت فخر عالم حرمتنه دوائر دولتك رسماً تعطیل ایدلمسی اخیراً تقرر ایتمشدر . رسول جناب کبریا ، نورجمال مولا اکمل التحایا افندمز حضرتلرینه قارشو دولت علیه وملت اسلامیه‌نك حسیات تعظیمکارانه‌سی نتیجهٔ باهره‌سی اولمق اعتباریله بوقرار اصابت آثار تاریخلرمزه التون قلمله یازلغه شایاندر .

طیبة الاذکارده شوسطرلری اوقومشدم :

شهر ربیع الاولك اون ایکنجی کونی مدینهٔ منوره‌ده باب النسا اوکنده میدانه برکرسی قورلر جمله اشراف مدینه ، قاضیٔ بلده ، شیخ الحرم . اغالر ، اهالیٔ مدینه علی مراتبهم اوطوررلر عود وعنبرلر یاقارلر ، خطبادن بش ذات نوبتله کرسی‌یه چیقوب عربی مولد شریف منظومه‌سی اوقورلر دعادن صکره شربتلر ایچیلیر هرکس اولرینه طاغیلیر . قوشلق وقتنه قدر دکانلر آچلماز کیمسه برایشله مشغول اولماز طوپلر آتیلیر ، شنلك یاپیلیر بیوك کوچك هرکس لباس فاخرینی کییوب بربریله معایده ایدرلر اهل مدینه بویوم مبارکی عیداکبرعد ایدرلر بوحال قبائل عربده غایت مهم اعمال حسنه‌دندر .

بوکون اویوم مبارکدر ای ذوات کرام
که باهراللمعان اولدی نیراسلام

بو كون اولوندی خرافات باستان منسوخ
بوكون ويرلدی اساطير اولينه ختام
بوكون يوجه‌لدی سماواته صيحهٔ توحيد
بوكون دوكولدی بتون بام كعبه‌دن اصنام
بو روز فيض بروزی كيم ايلمز تقديس
متابعان شريعتدن از خواص و عوام
بشرمی ساده ؟ دكل حاملان عرش برين
بو يوم اقدسه ايلرلر احترام تمام
بوكون طانندی شئونات ايزد متعال
كه لاشريكدر اول ذوالجلال و الاكرام

اهل مكه دخی مولد شريفه چوق تعظيم ايدرلر حرم شريفده بيوك بر جمعيت متيمنه وجوده كتيررلر تلاوت ايده‌كلدكاری منظومه‌لر اك ممتاز شعرای عربك انشاد ايلدكلری آثار اولوب معانئ علويه‌سی انسانی مست ايدر مكهٔ مكرمه‌ده بويله بر جمعيت متيمنه‌ده مدعواً حاضر بولنمش ايدم او اثناده‌كی نشئهٔ معنويه الآن خاطره‌پيرای احترامدر ؛ كرك اهل مدينه كرك اهل مكه كنديلرينه مصائب دنيويه‌دن هرنه توجه ايتسه درحال مولد شريف مجلسنی تشكيل و تعظيمات ايله منقبتنامهٔ ولادت جليلهٔ احمديه‌يی ترتيل ايدرلر بو وسيلهٔ مرغوبه ايله عنايات جليلهٔ الهيه و روحانيت سينهٔ محمديه‌يه التجا ايدرك تضرع و نياز ايلرلر . اثبات المحسنات‌ده بونك حقنده اوزون اوزادی‌يه مباحثه تصادف اولنور .

سن اول محبوب مولاسين كه نور چشم عشاقه
غبار دركهكدر كحل دولت يارسول الله

سن اول نور خداسین که فروغ وجه پاککدر
سراپا روی عالم بولدی بهجت یارسول‌الله

بونلر هردوسرا صلی‌الله علیه وسلم افندمز حضرتلرینه‌اظهار عشق و محبتله وجوده کتیریله‌جك شیلر اولوب مع هذا هرنه قدر تظیمات، تکریمات کوسترلسه ینه آزدر .

بو مقامه مناسبتی طولاییسیله شو قصهٔ جلیله‌یی‌ده یازمق ایسترم بر کون اصحاب کرام حضور سعادتده بولندقلری صره‌ده ایچلرندن بری جامع علوم اوّلین و آخرین اولان فخر عالم صلی‌الله علیه وسلم افندمز حضرتلرینه ، بعض مؤمنلری کوریورزکه خشوع اوزره‌در بعضلری ایسه خشوعده دکلدر یارسول‌الله بونك سببی نه‌در لطفاً بیان بیوریکز تمنیسنده بولننجه رسول مبجل افندمز « ایماننده حلاوت بولان‌خشوع ایدر بولمیان ایتمز » بیورمشلردر حقیقتنه کسب اطلاع ایچون ایماننده حلاوت نصل بولونور واکا نصل نائل اولونور معروضاتنده بولندقده « الله ذوالجلاله صدق محبتله نائل اولونور بیورمشلردر : محبت‌الله‌ه‌نصل قازانیلیر استیضاحنه «محبت رسول‌الله ایله قازانیلیر ای اصحابم ای‌بنم‌قیامته قدر کله‌جك امتم سز الله ذوالجلالك ورسولنك رضاسنی انلره محبتده طلب والتماس ایدیکز » جواب عالیسنی ایراد و جمله‌یی بوصورتله ارشاد بیومشلردر .

آچلدی ینه غنجهٔ دلجوی محبت
تعطیر مشام ایلدی کلبوی محبت

شب تا سحر آرام ایده‌من صحن چمنده
سودا زدهٔ سنبل کیسوی محبت

[illegible]

[illegible] [1]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] :

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[1] [illegible]

[illegible]

[illegible]

قصدیله حق تعالی ایله خاول و اتحاد و تولید ادعا ایتدیلر سن اومقوله ادعاده بولنمهده فخرعالم صلی الله علیه وسلم افندمز حضرتلری ایچون مدح و ثنا وادیسنده نه مراد ایدرسهڭ حکم ایله او محبوب مولانك ذات کریمنه ایستدیکڭ قدر شرف وسعادتدن وعظمت قدر ومنزلتدن نسبت ایت صاقین افراط ایدرم دیه قورقمه ذاتاً او نبی اعظم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك فضائل عاویه و محاسن برکزیدهسنی تعداده نطقك مجالی یوقدر .

بناءً علیه هرکس عاجز وقاصردر.

حضرت الله سنی وصف ایتمشکن ای حبیب
حدیمی واصفارك اولسون ستایشخوان سکا

حضرت ناظم محترم مولد شریف منظومهسنده مبحث توحیددن صکره اوچ اساس تعقیب ایتمشدر . برنجیسی انتقال نور نبری، ایکنجیسی طلوع نورهدی . اوچنجیسی معراج گزیندر. بواوچ اساس حقنده‌کی مقالهلریمیده عیناً بورایه درج ایتمکی مناسب کوردم :

شهر رجبك ایلك جمعه کیجهسی

عالم اسلامیت شهر رجب شریفك ایلك جمعه کیجهسنی ادراك ایدنجه حسیات تظیمیهسنی صورت مختلفهده عرض و اظهاره شتابان اولور . چونکه بو شب معلاده والد جلیل جناب محمدی حضرت (عبدالله)

ایله والدهٔ جمیلهٔ حضرت احمدی جناب (آمنه) نك زفافلری واقع اولوب نطفهٔ زکیهٔ سیدالکونین او پاکیزهٔ عصمته انتقال ایلدیککندن (لیلهٔ رغائب) تسمیه اولنمشدر. حضرت (عبدالله) یکرمی بش یاشنه واصل اولدیغی زمان کوزللکنه هرکس حیران اولوردی . پك زیاده تناسب اندامه مالك اولان حضرت (عبدالله) ك ناصیهٔ اقبالنده لمعان ایدن نور جلیل محمدی کندیسنه برقات دها رونق بخش ایدییوردی .

حضرت (عبداللهی) پدری (عبدالمطلب) دیکر اولادندن چوق سور و انك امر تربیه‌سنه برقات دها اعتنا ایدردی، حضرت عبدالله کوزللك ومحاسن اخلاق اعتباریله محبوب‌القلوب ایدی. از زمان مکه‌نك اك حسنا، مستثنا قیزلری جناب (عبداللهه) تعشق ایتمشلردی، زوجه‌لك شرفنه مظهر اولمق ایچون جان آتارلردی ، فقط صیانت حضرت حق ایله جناب (عبدالله) انلردن کمال درجه‌ده اجتناب اوزره بولنوردی . ایش اویله بر حاله کلدی‌که حضرت (عبدالله) قیزلرك کندیسنه قارشو اظهارندن کیرو طورمدقلری رغباتدن بیزاو اولمغه باشلادی .

(عبدالمطلب) اقربا و تعلقاتی مشورت ایچون دعوت ایدوب (عبدالله) کماله کلدی اطرافدن طالب و راغبلر چوغالدی قریشیلر ایچنده اکا مناسب بر قیز بولوب آلالم » بیورنجه بالاتفاق مدینه حاکمی وهب بن منافك قزی (آمنه) پك مناسبدر، زیرا حسن جمال و سیرت کمالده انك معادلی‌یوقدر جوابنی ویردیلر ، بو ایشی بالمناسبه وهبه بیلدیردیلر. ذاتاً وهب جناب (عبدالله)ایچون بوکیفیتی اولدن تصمیم ایتمش‌اولدیغندن اریکه‌نشین نهانخانهٔ عصمت‌اولان کریمهٔ پاکیزه‌سنی حضرت (عبداللهك) زوجه‌لك شرفنه مظهر ایتمك آرزوسنی مع‌الشکران اظهار ایلدی .

چونكه وهبك كوكلى نور جمال عبداه ايله اوّلدن منوّر اولمش ايدى . حضرت (عبدالمطلب) ايله وهب بر آره يه كلديلر مسئله يى قرارلاشدرديلر . شهر رجبك ايلك پنجشنبه كونى ايدى حضرت (عبدالمطلب) غايت مكلف بر ضيافت ترتيب و احضار ايله اشراف مكه يى دعوت بيوردى اوكون صورت مدبدبه ده جمعيت نكاح تشكيل ايلدى بر موجب عادت قريش عقدمتيمن اجرا اولوندى هر كس ضيافتدن حصه دار اولدى يديلر ايچديلر اعلان سرور وشادمانى ايتديلر . اقشامى جمعه كيجه سى جناب (عبدالله) ايله حضرت (آمنه) رضى الله عنهما افنديلرمزك زفافى شرف وقوع بولدى ايشته بو شب مسعودده سبب ايجاد دنيا ومافيها رسول اعظم صلى الله عليه وسلم افندمز حضرتلرينك مادۀ مطهرۀ احمديلرى جناب عبداللهدن حضرت (آمنه يه) انتقال ايلدى انك ايچون :

بو شب فخر الليالى ليلۀ پاك رغائبدر
بوشب تقديسه شايان بر شب عالى مراتبدر

وجود اقدس نبوتپناهيسنك هر ذرۀ جليله سنده نيجه بيك شمس عوالم افروز هدايت مندمج اولان نورالهدى عليه اكمل التحايا افندمز حضرتلرينك بو مقدس كيجه يه فيض آور تجلى اولان رغيبۀ متنميۀ حضرت رسالتپناهيلرى امت ناجيۀ اسلاميه ايچون اوبله بر بشارت عظماى سعادتدركه انك هلال آسا افق شرافت امكانده ايلك تابش مقدسى عكس انداز اولور اولماز بتون عوالم ، جلائل تجليات سبحانيه يه مستغرق اولدى :

اى ليلۀ رغائب اى زبدۀ مواهب
تعظيمك اولدى واجب اى نور عالم آرا

ای لیل بی معادل ای مهر غیر آفل
اولدك زمینه نازل ای محض فیض مولی
ای لیلهٔ معالی ای مفخر اللیالی
ای نور لایزالی محمود کن فکانسین
ای لیل پر معالی ای بدر خاکدانی
ای فیض آسمانی محسود انس و جانسین

مسطور صحیفهٔ اعتبار اولدیغی اوزره عبدالله ابن عباس رضی‌الله عنهما حضرتلرینك والد مکرملرندن نقلاً بیان بیوردقلرینه کوره نور جمال حضرت (عبدالله) تأثیریله اسیر عشق اولان بنی مخزوم وعبد شمس وعبد مناف قیزلرندن ایکی یوز قدری آمنهٔ امینه‌نك اوکنجینهٔ مراده وصلتنی خبر الدقلری کبی محرومیت واقعه‌لری یوزندن حصوله کلان شدت تأثر وتأسفلری نتیجه‌سی اوله‌رق نار افتراق ایله یانمشلر هیچ بر ارککه وارمامشلر ، حیاتلرینك صوکنه قدر تأثرله دمکذار اولمشلردر .

هزار تشنه چو اسکندرست درظلمات
همین یکیست حضر برکنار آب‌حیات

حضرت (عبداه) رضی‌الله عنهك قبر شریفلری مدینهٔ منوره‌ده‌در غایت محتشم ومکلف بر تربهٔ لطیفه‌سی واردر سلاطین عظام عثمانیه حضراتی بك بیوك خدمتلر ایتمشلر تربه‌نك تزیینه‌چالشمشلردر، حضرت آمنه رضی‌الله عنهانك قبر عالیلری‌ده مکهٔ مکرمه‌ده (جنة‌المعلاّ) دنیان قبرستانك اوست طرفنده وجناب (خدیجة‌الکبری) رضی‌الله عنهانك

تربهٔ شریفه‌لری قارشوسنده‌در اوزری غایت ظریف برقبه‌ایله اورتولمش درونی خالیلر و صرمه‌لی پوشیده‌لر ، آویزه‌لر و کموش شمعدانلر ایله پك نظر ربا بر صورتده تزیین اولنمش اولدیغنی کورمشدم .

مشار الیهمانك قبر منورلرینی زیارته شتابان اولانلرده نشئهٔ معنویه ایله حال وجد و استغراق ظهور ایدر نجه. عاشقلر بوراده سرمست وحیران اولورلر .

مکهٔ مکرمه‌ده زفاف مبارکك شرف واقع اولدیغی سرای واجب‌الاحترام زیارتکاه انامدر .

نتیجه : علوّ قدر نبوی‌یه حیران اولانلر نزدنده بوکیجه‌نك قیمتی پك بیوکدر او شب معلاده بر چوق احوال عجیبه واسرار غریبه‌ظهور ایتمشدر. تا حضرت آدمدن متسلسلاً انتقال ایده‌کلن نور جلیل محمدی حضرت عبدالله‌دن حضرت آمنه‌یه انتقال ایلدیکه بالاخره صاحب حقیقیسی اولان فخر عالم صلی الله علیه وسلم افندمز حضرتلرنده قرار قیامتدر حضرت ناظم محترمك

اشبو رسم ایله مسلسل متصل
تا اولنجه مصطفی‌یه منتقل
کلدی چون اول رحمةً للعالمین
واردی نور آنده قرار ایتدی همین

بیورملری ایشته بو حقیقتی تبیینden عبارتدر .

حضرت حیدر کرار کرم‌الله وجهه و رضی‌الله عنه افندمز ایله سهل ابن عبدالله رضی‌الله عنه حضرتلری بوکیجه‌نك شرافت و علوّ

قدری حقنده احادیث شریفه روایت ونقل ایتمشلردر حضرت عبدالقادرك (عمدة الصالحین) نام اثر لطیفنده و سائر آثار جلیلهٔ اسلامیه‌ده بو کیجه‌نك فضائلی حقنده پك چوق حقایق سرد و اتیان اولنمشدر .

یا ایها المشتاقون نور جماله صلوا علیه وسلموا تسلیما

طلوع نور هدی

زمان حاضردن بیك اوچیوز سكسان بر سنه مقدم نیسان آینك یكرمیسنه مصادف شهر ربیع الاولك اون ایكنجی بازار ایرتسی كیجه‌سی مكهٔ مكرمه‌ده شعب بنی هاشم نام محلده (دارالتابعه) دنیلان خانه‌ده نور هدی ، پرتو افزای طلوع اولدی یعنی سرائر وحدانیتك حامل ذی شرفی حضرت (محمد مصطفی) صلی الله علیه و سلم افندمز عرصهٔ شهوده قدم باصدی .

ابراهیم حلبی حضرتلری سیر حلبی نام تألیفنده « بو سرای معلانك شعب بنی هاشم نام محلده بر وقت حجاجك برادری محمد بن یوسف الثقفی‌یه انتما ایله شهرتیاب بر خانهٔ پرفیض اولدیغی رسیدهٔ صحت درصكره خلفای اسلامیه بو جای اقدسی حسن محافظه ایتمشلردر » دینلیور .

اسماعیل حقی حضرتلری‌ده محمدیه شرحنده (جناب رسالتپناه اكرمك مولدی اولان سعادتخانه بعض روایته كوره صفا یاننده هارون

الرشیدك زوجهٔ محترمه‌سی جناب زبیده‌نك بنا ایتدیکی مسجدك یریدرکه حالا نماز قیلنیر .

بوراسی حضرت خدیجة‌الکبری رضی‌اه عنهانك سعادتخانه‌سی اولوب حضرت فاطمه رضی‌اه عنها بوخانه‌ده عالم شهودی تشریف ایتمشلردی رسول اکرمك مولدی اولان خانه‌مسجد حرامدن صکره افضل بقاع . العرضدر «وفیه کلام فوق غیر خفی علی اهل‌المذاق من اهل الخبر والمعاینه فافهم» دیمشدر .

حضرت خدیجة‌الکبری رضی‌اه عنهانك سعادتخانه‌لری محلی‌الیوم غایت غایت معمور اولوب اصل سرای حضرت امهانی اوسعادتخانه‌نك یقیننده اولمق اوزره زیارتگاه انامدر لله‌الحمد والمنه مکهٔ مکرمه‌ده بومقام مقدسی زیارت شرف عظیمنه مظهر اولمشدم . غایت معمور و مزین واوستی قبه‌ایله‌مستور اونوب‌الحالةهذه مسجد شریفدرو برعالی‌مناره‌سی‌ده واردر حین زیارتده دوشوندمکه بومقام نه‌عالی برجای مقدسدر زیرا جناب عبداه وجناب آمنه‌نك زفافی بوراده شرف وقوع بولمشدی جوهر جسم‌احمدی مشیمهٔ مادره‌بوراده رغبیه‌نمای عزوشرف‌اولمشدی؛ طقوز آی صکره ایسه حضرت آمنه‌دن اونور قلوب اهل ایمان بوراده شرف ظهوریله عالم دنیانی تنویر ایتمشدی سعیدکار زونی‌نك(المولدالکبیر للنبی‌البشیر) نام اثر معتبرلرندن نقلاً جواهر بواهرده محرر اولدیغی اوزره اوشب‌مبارکده‌حضرت آمنه‌نك نزدعصمتپناهیلرنده عشرهٔ‌مبشره‌دن عبدالرحمن بن عوف حضرتلرینك والده‌لری شفا خاتون حضرتلری واردی اوبانوی حرم سرای عصمت بیوررکه «سائر قادینلر کبی حمل صقنتیسی چکمدم‌وهیچ براغرلق‌حس ایتمدم اوکیجه رؤیاده برنی‌کوردم

یا آمنه محقق بیلمایسن که سن خیرالعالمینی حامله سین طوغدیغی وقت نام پاکنی (محمد) قویه سین دیدی صکره مهیب بر سس ایشـتدم کمال خوف ایله اوسسك کلدیکی طرفه باقدیغم انده همان بر بیاض قوش کاوب قنادیله بنی اوقشادی لحکمةاه او آنده قورقوم زائل اولدی اوکیجه ماه جهان‌افروز بتون نور اجلال ایله قدومنی اظهار بیوردقده بندن بر نور لمعان ایتدی برده کوکده چشممه بونوردن بشقه برشی کورونمدی .

ملائکهٔ کرامی ودها نیجه خارق‌العاده حالاتی کوردم .

حضرت ناظم محترمك :

دیدی کوردم اول حبیبك آنه سی
بر عجب نور کیم کونش پروانه سی

بیوردقاری بونکته‌یی بیاندر . مشارالیها شفا خاتونك کوزینه وقت ولادت سنیه‌ده مشرقدن مغربه قدر بتون دنیا نور ایله طولمش اوله‌رق کورونمش ودها برچوق عجائبات مشهودی اولمش اوثمرهٔ شجرهٔ نبوت افندمز نهانخانهٔ غیبدن مشارالیهانك اللری اوزرینه لطافتله شرف ورود ایتمشدر .

بوقصهٔ جلیله شفاء شریفده وشرحلرنده تفصیلاً مسطوردر .

جهانه محض رحمتدر ورودك یارسول الله
محقق فیض حقدر فیض جودك یارسول الله
ظهورك نور خورشید سپهر افرینشدر
خلاصه سرّ اقدمدر وجودك یارسول اله

بوکیجه فجر صادق طلوع ایدرکن کزیدهٔ بنی آدم دخی شرف‌بخش

عالم دنيا اولمشلردی، وجود پاك محمدی‌يه آرامكاه اولان جای مباركده‌كی طاش اووجود اقدسی آغوش احترامنده بولنديرمق ايچون يموقدن يموشاق اولمشدی نتكم شمائل شريفهٔ پيغمبری صره‌سنده :

(اذا مشی علی الرمل لايؤثر فيه واذا مشی علی الصخر لان تحت قدميه) ديلمشدركه رسول اكرم افندمز حضرتلری قوم اوزرنده يوروسه‌لر ايزی بللی اولماز وطاش اوزرينه باصارلرسه رسم قدم سعادتلری ظاهر اولوردی طاش يموشاردی [١] بوطاشك وجود پاك محمدی‌يه تماس ايتمسی يوزندن بوی عطرناك احمدی طاشه تأثير ايتمش ، بيك اوچيوز سكسان برسنه‌در اورايحهٔ طيبه طاشدن زائل اولمامشدر. طاشده وجودينك ايزی الآن بللیدر بونی تقبيل ايتديكم زمان رايحهٔ طيبه‌دن حصه‌مند اولديغم جهتله كونلرجه مدهوش اولدم بورايی زيارتله شرفياب اولان هرذاتك بوحال مشهوديدر .

ينه شمائل سنيه صره‌سنده كلير (اذ وضع يده علی رأس اليتيم تبقی رايحهٔ كفه الشريف شهراً وحتی يعلم من شدة الرايحة ان هذا الطفل هو الذی وضع رسول اللّٰه صلی اللّٰه عليه وسلم كفه الشريف علی رأسه) يعنی نبی محترم افندمز حضرتلری سوقاقده بر يتيم چوجق كورورلرسه مبارك اليله مسح بيوررلردی رايحهٔ طيبهٔ محمدی چوجغك اوستنده بر آی دوام ايدرك بين الصبيان بيانردی‌كه رسول مجتبانك مبارك يد سعادتی

---

[١] حرقهٔ سعادت دائرهٔ فاخره‌سنده وحضرت خالد رضی اللّٰه عنهك تربهٔ شريفه‌سنده بولنان وزيارت اولنه كلن ايكی قطعه رسم قدم پاك نبوی‌يی حاوی حاوی طاشلر بوسوزك شاهد حقيقيسيدر .

اوچوجنه تماس ایتمشدر اینته بوطاشده دخی بوخاصهٔ محمدی ظهور ایلدیکی آثاریله ثابتدر .

خاقانی مرحوم نه‌کوزل وصف ایدر :

هم دیدی، وصف ایدن اول وردتری
مشکبو ایدی الی آیه‌لری
مرحبا ایلسه برکیمسه‌یه کر
دولت وعزتله پیغمبر
برایکی کون آره‌دن ایتسه مرور
بلکه هم بر نیجه ایام و شهور
طوییلوردی نتکیم ورد چمن
اول کشی رایحهٔ طیبه‌دن
نافهٔ مشك جهان ایدی اوجان
بوی مشك اولماز افندی پنهان

بوجای مقدس الیوم پك معمور ومزیندر ولادت سنیه‌نك شرفواقع اولدیغی بربنانك اورته یرنده‌در اوزرینه آیروجه آبانوزدن معمول هندکاری غایت مصنع برقفس قونلمشدرکه ارتفاعی درت متروبه یقیندر قفسك قبه‌سی اوزرنده‌که یشیل جانفسه صرمه ایله آیات کریمه یازلمشدر.

حضرت آمنه‌یه حین ولادتده رفع سراپردهٔ حجاب واقع اولدیغندن مشهودی اولان احوالدن بحثله بیورورلرکه

انظار چشممده برطاقم حقایقك تجلی ایلدیکنی کوردم لحکمة بر حرارت عظیمه‌یه دوچار اولدم ملکلر درحال شربت ویردیلر ایچدم ،

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

واهب الآماله التجا ایلرم. بونجل نجیب محترمی اطفال سائرەنك فوقنده وكمالاً مراتب عاویه‌یه مظهریتنه دلالت ایدر آیات بینات كوریبورم . بناءً علیه متلون الافكار اولان اهل حسودك حقد وحسدندن امین قلمسنی تنی وادیسنده جناب حقك لطفنه صیغنیرم »

حضرت عبدالمطلب مخلوقات آلهیه‌نك اك خیرلیسی اولان او نوزاد مفخمی كمال تعظیم ایله كتیروب والدهٔ مكرمه‌سنه تسلیم ایتدی . صوك درجه اعتنای مخصوص ایله باقمسنی شدیداً توصیه واخطار ایلدی . قربانلر كسدی . بر موجب الهام ربانی اسم شریفنی (محمد) تسمیه ایتدی . صلی الله تعالی علیه وسلم

مشاهد در رخ اشیاده نورك یارسول الله
هویدا نور موفور السرورك یارسول الله
مظاهر مظهر لولاك وارسلنا كدر الحق
ظهور كدن ظهور ایتدی ظهورك یارسول الله

معراج شریف حقنده

آینهٔ جمال حق صلی الله علیه وسلم افندیمز حضرتلرینك معراج حقیقت منهاجی هجرت سنیه‌لرندن برسنه مقدم شهر رجبك یكرمی یدنجی كیجه‌سی وقوعبولمشدی . یمنی اوراز دان لیلهٔ اسری ، تنها نشین وحدتخانهٔ خدا اولمشدی. بو لیلهٔ مباركه بازار ایرتسی كیجه‌سنه مصادفدی

شرفوقوعندن زمانمزه قدر کچن مدت بیك اوچیوز یکرمی طقوز سنه اولمش اولیور . انسان هرسنه بوشب مسعودی ادراك ایدنجه درجهٔ علویتندن طولایی خاطرات لطیفه ایله نشئه‌مند اولور. هاله‌اونورمشخص رسالتك بر جلوهٔ لطیفهٔ ایله عزم آسمان ایلسنده‌کی حکمت وحلاوت روحانیه‌یی دوشوندیکی زمان دوچار وجد واستغراق اولور . جملهٔ عنایات سبحانیه‌دن اولمق اوزره فروغ معرفت ، قلوب امت محمدیه‌یی جلوه زاره دوندرمکده نیرات زاهرهٔ سمواته فائق برشعشعهٔ روحانی کوسترر . حضرت عبدالقادرك سراج الوهاجندن ترجمهٔ براثرده یازیلیرکه: اوکیجه شیخ حرم لاهوت حضرت جبریل . محبوب ادیب النبی صلی الله علیه وسلم افندمز حضرتلرینه اولان شدت اشتیاقندن هائم وحیران اولدیغی حالده سرای امهانی‌یه کلدی [١] وجود نازنین رسول‌اللهی فراش استراحت ایچنه سرلمش ودیدهٔ قلبی اویانق اولدیغی حالده کوزلرینی اویقویه طالمش بولدی .

---

(١) امهانی حضرت علی کرم‌الله وجهه ورضی‌اه عنه افندمزك همشیرهٔ پاکیزه‌سیدر سرای امهانینك الان موقعی زیارتکاهدر مکهٔ مکرمه‌ده الیوم دائرهٔ حکومتك قارشیسنده رأس مناره تعبیر اولنان اوچ شرفه‌لی مناره‌نك دیبنده‌در الحالة هذه تعظیماً زیارت اولنمقده‌درکه بومناره محل مقدسه علم اوله‌رق انشا اولنمشدر . . تفصیلی مرآت الحرمینده واردر . امام بخاری حضرتلرینك قتاده وانس ابن مالك رضی‌الله عنهما حضراتندن روایت ایلدیکی حدیث شریف مضمونینه کوره فخرعالم صلی‌الله علیه وسلم افندمز حضرتلرینك اوکیجه کعبهٔ معظمه‌ده حطیم دنیلان محلده بولندقلری صره‌ده معراج کزین شرفواقع اولمشدی

بوبابده‌کی تخالف روایاتی ابن حجر حضرتلری پك کوزل صورتده تألیف ایتمشدر

یتاغنك آیاق اوجنده طوروب عرض سلام واحترام ایلدکدن صکره « ای بخت بیدار عالم وعالمیان ، دالدیغك خواب نوشیندن اویان که غنائم فیوضات الهیه ، سنك ایچون حاضرلاندی امر نافذ مطاقله سنك ایچون سرا پردهٔ عظمتسرای قرب وصال آچلدی .

ای یتیم ابوطالب ، مواهب ومطالب سعادت . طالبك اولان فیض ازل حضرتاری طرفندن سنك ایچون ادخار اولندی » دیه عرض مرام ایلدی؛ سیدالکونین افندمز حضرتاری (یا جبریل الی این) خطابیله نره یه کیریله جکنی سؤال بیورنجه روح الامین (یامحمد ارفع الاین من البین) مقدمه سیله عرض اطلاعکاه رسالتپناهی ایتدیکی جواب مولوانجه (یا بی ذیشان آره دن زه یی قالدیر) شمدی بن این وجهت بیلمیورم زیرا معلوم شریفکدر که ربك تعالی وتقدس زمان ومکاندن منزه ومقدسدر بن رسول دیوان قدم اولدیغم حالده سنك خدمتکارلرکدن اولمق ایچون حضوریکه کوندرلدم یامحمد ارادهٔ ازلیهٔ الهیه نك غایهٔ شهودی ومقام سعادت عظما ایچون مشیت ربانیه نك مقصودی سنسین ، هرشی سنك ایچوندر، سن انجق ذات الهیسی ایچونسین کائناتك ممتاز ومختاری وپیالهٔ محبتك نشوهٔ سرشاریسین ، شجرهٔ کوندن مقصود اولان ثمرهٔ شعاع و جوهرهٔ مطهره سنسین . سن بدر لطائفسین ، شمس معارفسین یوم ق[illegible]ده ملجأ هرخائفسین، حکمت[illegible] عالم سنك ایچون بسط واصلاح اولندی .

کاسهٔ محبت ، مجرد فیضا فیضك ایچون تصفیه قیلندی، جمیعا کوان سنك ایچون یارادلدی ، حرمخانهٔ ملکوت مجرد شرفیاب وصالك اولمق ایچون اغیاردن محافظه ایدلدی .

قالق ای حبیب کبریا. قالق که نعم جلیلهٔ الهیه سفرهلری سنك ایچون قورولمش طورویور رحمت نشینان عالم بالاسنی بکلیور . آنلرك جمله‌سی شرفرو حانیتکله نصل مشرف ایسه شرف جسمانیتکدن ده بویله‌جه شرف وسعادت بولمق ایستیور . یوزی مبارك آیاغکله اوستنه باصدیغندن طولانی نصل شرف وسعادت بولدیسه قبهٔ سما دخی اویله‌جه مشرف و منور اولمق ایچون جان آتیور) تشویقات تعظیمکارانه‌سنده بولندی .

بونك اوزرینه سلطان سریر لی‌مع‌الله علیه‌الصلوات الاله افندمز حضرتلری لحکمةٍ (یا جبریل) (الحبیب یدعونی ماالذی یفعل بی) استجواب حقیقتجویانه‌سیله (ای روح الامین بنی ربم تعالی وتقدس نه ایچون دعوت بیوریور) مآلیله ابکشای سؤال اولدی حضرت جبریل علیه‌السلام دخی (لیغفر لك الله ماتقدم من ذنبك وماتأخر) تبشیریله مقابله بیوردی . [١]

جناب رسالتپناه اعظم صلی الله علیه وسلم افندمز حضرت جبریلك سوزینه جواباً :

(یاجبریل الآن طاب قلبی ها انا ذاهب الی ربی) یعنی ای پیك جلیل حضرت رب شمدی کوکلم مسرور ومطیب اولدی ایشته زمان ومکاندن منزه اولان ربم جل وعلی حضرتلرینه کیدیورم مضمونیله اجابت نمای دعوت حق اولدی .

---

[١] حضرت جبریلك بو آیت کریمه‌یی اوقومسنده‌کی حکمتی علمای اسلامیه اوزون اوزادی شرح وتفصیل ایلمشلردر خصوصیله جناب شیخ الاکبر قدس سره الاطهر فتوحات مکیه‌نك جلد ثانیسنده حکیم ترمذینك یوز اللی بشنجی سؤالنه جواب اولمق اوزره بو بابده پك چوق حقیقتلو یازمشلردر .

سیران بدایع پیرا آره‌سنده سروش اعظم جبریل امین شو مضمون ایله عرض حضور کبریا ایتدی که :

یاسیدالاولین والاخرین مژده‌لر اولسون که شرف قدومك ایچون ابواب نعیم کشاد ایدیلوب روضهٔ صفا وچمن صفهٔ لطافت بخشالرینك نظارت ورونقی کمال بولدی.

واو بزم فیضا فیض نعیمك پیالهٔ نشوهٔ افزاور حیق حیات بخشاسی شفاف ومصفا اولدی، جمال پرده‌لری آچلدی، هرطرفه نورلر صاچلدی. بوکیجه سنك کیجه‌کدر ، بودولت سنك دولتکدر دیه‌رك دها برچوق معروضات حقیقت آیاتده بولندی خلاصهٔ کلام لایعد اسرار ساحه نمای ظهور اولدی که بونلردن مقصود ربانی واو محبوب کزین الهینك آیات بیناتی کوره‌سی ومظهر تجلیات سبحانیه اولمسی ایدی .
بواحوالك صحتنه تأثیر عشق محمدی ایله درحال ایمان ایدنلر نائل نعمت ایمان ومظهر الطاف سبحان اولدی، عشق محمدیدن محروم زمرهٔ معاندین ایسه دریای انکار وضلالتده بوغولدی قالدی .

شبستان وفانك محرمیسین یارسول اه
عروس کنت کنزك همدمیسین یارسول اه

جناب حق جمله‌مزی انوار فیوضات جلیلهٔ محمدیه‌دن حصه‌مند ایدوب اومحبوب ادیب کبریابه انتسابلریمزی کوندن کونه آرتیرسین آمین
اللهم صل علی سیدنا محمد وعلی آله وصحبه وسلم